

СТУДЕНТСЬКІ НАУКОВІ ЗАХОДИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

STUDENT SCIENTIFIC EVENTS AS THE DEVELOPMENT OF FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE OF MEDICAL STUDENTS

Стаття містить результати дослідження ролі студентських наукових заходів у формуванні іншомовної компетентності майбутніх медиків, розглядає важливість участі студентів у наукових заходах, таких як конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, участь у тематичних наукових гуртках, проблемних групах, у розвитку вмінь спілкування, публічних виступів, письма та читання іноземною мовою. Дослідження висвітлює позитивний вплив таких заходів на підвищення мотивації студентів до вивчення мови та поглиблення їхніх знань у медичній галузі, до участі у науково-дослідній роботі та покращення якості студентських наукових досліджень. Здійснено опис сучасних студентських наукових заходів, що є максимально продуктивними для формування іншомовної компетентності студентів-медиків та системи заохочень, що сприяє підвищенню мотивації студентів. Результати можуть бути корисними для університетів, медичних коледжів, удосконалення навчальних програм, методик викладання іноземних мов, підвищення ефективності навчання іноземних мов та розвитку іншомовної компетентності студентів медичних закладів вищої освіти. За результатами дослідження рекомендується активне залучення студентів до студентських наукових заходів та подальше сприяння студентському науковому пошуку, практичним наслідком якого будуть виступи на конференціях, участі в олімпіадах та публікації спільних наукових праць. Доведено, що науково-дослідна робота має велике значення для формування особистості студента та майбутнього фахівця у медичній галузі, сприяючи розвитку їх ораторських здібностей, комунікативних навичок, аналітичного мислення, глибокого осмислення знань, забезпечуючи конкурентні переваги, розвиваючи самостійність суджень, здатність до концентрації, постійне збагачення власного багажу знань, уміння бачити проблеми у багатогранному світі та вміння працювати цілеспрямовано та професійно.

Ключові слова: наукова діяльність, студентські наукові заходи, іншомовна компетентність, студенти-медики, мотивація.

The article presents the results of the study on the role of student scientific events in formation of the foreign language competence of future medical professionals, emphasizing the importance of student participation in such events as conferences, competitions, thematic scientific workshops, problem groups, and their contribution to the development of communication skills, public speaking, writing, and reading in a foreign language. The research highlights the positive impact of such events on enhancing students' motivation to learn languages, deepening their knowledge in the medical field, engaging in research activities, and improving the quality of their scientific research. It describes modern student scientific events that are most productive in forming of the foreign language competence of medical students and incentive systems that contribute to increasing motivation. The results may be useful for universities, medical colleges, curriculum improvement, and foreign language teaching methodologies, enhancing language learning effectiveness, and developing foreign language competence among medical students. The study recommends active involvement of students in student scientific events and further support for student research, leading to presentations at conferences, participation in competitions, and publication of scientific articles. It is proven that scientific work plays a significant role in forming the personality of a student and a future medical professional, positively influencing their speaking skills, communication skills, analytical thinking, deep understanding of knowledge, competitive advantages, independence of judgment, ability to focus, continuously enriching their knowledge base, having a multifaceted view of emerging issues, and being able to work purposefully and thoughtfully.

Key words: scientific activity, student scientific events, foreign language competence, medical students, motivation.

УДК 378.091.322:001.89:81'243
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/69.2.32>

Сторожук Х.В.,
канд. філол. наук,
доцент кафедри мовної підготовки
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця

Старченко М.В.,
канд. іст. наук,
ст. викладач кафедри мовної підготовки
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасному світі глобалізація впливає на всі аспекти нашого життя, включаючи освіту та медицину. Студенти медичних університетів потребують не лише фахових знань, але й вміння ефективно спілкуватися з пацієнтами, колегами та іншими фахівцями з усього світу. Іншомовна компетентність стає ключовою для успішної практики та наукових досліджень у медицині, оскільки поєднання навичок іноземної мови, на думку Л.Ф. Лозинської, Н.П. Курах, І.А. Депчинської, зі змістом професійної діяльності дозволяють сформувати власну професійну компетентність [2, с. 250].

Студентські наукові заходи, такі як конференції, симпозиуми, олімпіади та наукові стажування, можуть відігравати важливу роль у формуванні

цих мовних навичок. Вони надають студентам можливість спілкуватися, працювати та виступати публічно іноземною мовою, що сприяє їхньому професійному та особистісному розвитку.

Дослідження ролі студентських наукових заходів у формуванні іншомовної компетентності студентів медичних спеціальностей є важливим для розуміння та підтримки цього процесу. Це може допомогти у вдосконаленні навчальних програм, методів викладання та стимулюванні студентів до участі у міжнародних медичних спільнотах. Такий підхід сприятиме підготовці кваліфікованих та глобально компетентних медичних фахівців, які зможуть успішно працювати в умовах сучасного міжнародного медичного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання залучення студентів до науково-дослідної роботи та формування фахової іншомовної компетентності досліджувались численними українськими педагогами. Так, в своїй науковій праці О.С. Повідайчик та М.М. Повідайчик [5, с. 222] стверджують, що основними цілями ефективності студентської науково-дослідної роботи є підвищення якості професійної підготовки, а Н.Г. Мойсеєнко та І.О. Сосницький [3, с. 22] у своєму дослідженні наголошують на тому, що студентів слід залучати до науково-дослідної роботи з самого початку навчання.

Особливості викладання іноземної мови професійного спрямування, досліджує О.С. Канюк [1], В.П. Черноус [6], Л.Ф. Лозинська [2], Н.П. Курах [2], І.А. Діпчинська [2].

Роль мотивації у вивченні англійської мови за професійним спрямуванням майбутніми лікарями розглядають у своїх наукових працях О.М. Науменко [4], Н.В. Стучинська [4], Л.М. Мусієнко [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом із тим, проблема ролі сучасних студентських наукових заходів у формування іншомовної компетентності студентів-медиків залишається остаточно не вирішеною та потребує подальшого розгляду.

Мета статті полягає в аналізі та розкритті впливу участі в студентських наукових заходах на рівень іншомовної компетентності студентів-медиків. Дослідження спрямоване на визначення ефективності таких заходів у покращенні мовних навичок, навичок академічного спілкування та стимулювання мотивації до вивчення іноземної мови серед студентської аудиторії.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основним завданням цієї статті є визначення ролі студентських наукових заходів у формуванні іншомовної компетентності, аналіз важливості участі студентів у наукових заходах, таких як конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, у розвитку мовних навичок та формуванні іншомовної компетенції, вивчення впливу участі в студентських наукових заходах на мотивацію студентів до вивчення мови та їхніх знань у медичній галузі та розглянути ефективність різних форм студентських наукових заходів для формування іншомовної компетентності, огляд систем заохочення, що сприяють підвищенню мотивації студентів до участі у наукових заходах та розвитку їхніх мовних навичок.

Виклад основного матеріалу дослідження. Завдяки знанням іноземних мов, зокрема англійської, на думку О.М. Науменко, Н.В. Стучинська, Л.М. Мусієнко [4, с. 119], для студентів-медиків відкриваються нові обрії, а саме можливість участі в багатьох заходах, як суспільної так і наукової направленості, а саме міжнародних наукових

проектах, партнерських програмах в рамках академічної мобільності.

О. Канюк вказує, що для студентів-медиків вивчення іноземної мови є основним пріоритетом у навчальній діяльності. Це сприяє підвищенню рівня володіння розмовною та професійною іноземною мовою, полегшує спілкування з іноземними пацієнтами та партнерами на конференціях, а також у публікаціях в наукових медичних виданнях, веденні ділової переписки та документації, а також сприяє кращому розумінню іноземних медичних термінів [1, с. 56].

Уже від початку навчання у вищому навчальному закладі для зацікавлення обраною спеціальністю та зацікавленості до наукових досліджень, як зазначає в своєму дослідженні Н.Г. Мойсеєнко та І.О. Сосницький, та для формування іншомовної компетентності студентам надається можливість займатися науково-дослідною роботою [3, с. 22].

Основними формами науково-дослідної роботи студентів в університеті є: студентські науково-дослідні гуртки, творчі проблемні групи, науково-дослідна робота студентів на базі освітніх закладів, участь у студентських олімпіадах, наукових конференціях і конкурсах різного рівня (університетських, регіональних, всеукраїнських та міжнародних), у психолого-педагогічних дослідженнях, що проводяться кафедрами університету, міжнародних програмах, конкурсах, грантах, науково-дослідна робота на базі інших університетів, виконання пошуково-дослідницьких проєктів під час написання курсових і магістерських робіт, однак, більшість з них не передбачені програмами медичних закладів вищої освіти. На базі кафедр мовної підготовки чи іноземних мов для мотивації студентів до подальшого наукового пошуку їх можна активно залучати до участі в конференціях, олімпіадах, конкурсах наукових робіт та засідань тематичних наукових гуртків.

Участь у наукових конференціях надає молодим вченим можливість поділитися своїми дослідженнями з широкою аудиторією, що стимулює їх готуватися до виступу більш ретельно та розвиває їх навички публічних виступів та іншомовну компетентність, що є важливим, на думку В.П. Черноус для формування професійної компетентності [6, с. 44]. Крім того, це дозволяє кожному порівняти свою роботу з іншими та зробити відповідні висновки. Така участь має позитивний вплив, оскільки допомагає студентам усвідомити свої сильні та слабкі сторони, а також відкриває шляхи для нових ідей та творчого обговорення. Конференції також активно сприяють розв'язанню практичних завдань, не обмежуючись лише теоретичними дослідженнями. Щорічні наукові зустрічі завжди мають численну кількість учасників, а за активну участь можуть надаватися різноманітні заохочення,

такі як автоматичні заліки, призи або публікації в наукових збірниках.

Конкурс студентських наукових робіт – це один з видів студентської науково-дослідної роботи, яку можна активно впроваджувати у навчальну роботу мовних кафедр медичних закладів вищої освіти. Однак, варто зазначити, найбільшу цікавість в студентів викликає більш динамічні та живі наукові заходи до яких можна віднести засідання тематичних наукових гуртків.

Студентський науковий гурток є платформою для майбутніх вчених, тут вони вивчають методи наукової діяльності, опановують навички роботи з науковими джерелами, підготовки наукових рефератів або доповідей та майстерності публічних виступів. Участь у студентських гуртках відкривається студентам з першого курсу і продовжується протягом всього навчання. Кожен студент, який успішно опанував навчальну програму і прагне поглибити свої знання у своїй спеціальності, може стати членом наукового гуртка та отримати навички науково-дослідницької діяльності під професійною опікою викладача. Дослідження О.В. Голік та О.М. Демидович [7, с. 6] демонструє, що активна участь студентів у засіданнях англомовного наукового гуртка на базі мовної кафедри медичного університету сприяє формуванню чотирьох основних навичок спілкування англійською мовою, а саме читанню, писанню, аудіюванню та говорінню.

Головним завданням наукового гуртка на мовній кафедрі є розвиток навичок наукових досліджень студентів, проведення досліджень, в яких беруть участь студенти, у відповідності з напрямками наукової роботи кафедр, виявляти студентів, які проявляють найбільший інтерес та схильність до наукової діяльності, формування наукового підходу та творчого мислення при вирішенні теоретичних та прикладних проблем, розвиток наукового мислення, допомога молодим дослідникам у вивченні методології та методів наукового дослідження, підтримка в проведенні самостійних досліджень, забезпечення участі студентів у наукових конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах, обмін досвідом між членами студентських наукових гуртків, сприяння глибшому вивченню обраної навчальної дисципліни та створення кадрового резерву майбутніх висококваліфікованих фахівців.

Проте під час формування іншомовної компетентності засобами науково-дослідницької роботи студентів можуть виникати деякі перешкоди та труднощі, а саме обмежений рівень мовних навичок. Студенти можуть мати обмежений словниковий запас та робити граматичні помилки, що ускладнює їхню здатність до написання наукових текстів або спілкування на іноземній мові під час дослідницької роботи та засіданнях. Окрім недостатніх знань у пересічних студентів, талановитим студентам, яким легко дається й подобається

проводити наукову розвідку, може заважати страх перед публічним виступом, оскільки багато студентів можуть відчувати стрес або невпевненість під час виступу перед аудиторією на англомовних конференціях або під час презентації наукових робіт. Ще однією перешкодою може бути різниця в культурних традиціях та підходах до наукової роботи можуть спричинити труднощі у взаєморозумінні та співпраці зі студентами з інших країн. Також у студентів може бути обмежений доступ до ресурсів та необхідних джерел інформації або матеріалів іноземною мовою, що ускладнює проведення наукових досліджень, а відсутність підтримки та настанов від викладачів або відсутність чітких настанов щодо вивчення іноземної мови у наукових цілях можуть звести внутрішню мотивацію студента нанівець.

Окрім внутрішньої мотивації, якою частіше керуються студенти, на що вказують в своєму дослідженні О.М. Науменко, Н.В. Стучинська, Л.М. Мусієнко [4, с. 120], важливою є й роль зовнішньої мотивації студента, на нашу думку це можна вирішити системою заохочень, що спонукатиме студента на подальшу плідну та активну науково-дослідницьку роботу. Серед моральних та матеріальних заохочень найбільш мотивуючим для сучасного студента медика є рейтинговий бал, який в подальшому впливає на розподіл до інтернатури, додаткові бали на кінцевих та модульних контролях, іспитах.

Окрім матеріальних винагород, навіть незважаючи на сучасний студентський прагматизм, доречними залишаються й інші стимули, як подяки, можливість безкоштовної публікації, рекомендації для міжнародних програм стажування та обміну студентів.

Так, розуміючи необхідність мотивації студентів до наукової розвідки, варто виокремити загальні способи стимулювання студентів до наукової діяльності, а саме забезпечення студентів доступом до досвідчених науковців, які можуть надати поради та підтримку у їхніх дослідженнях, створення можливостей для студентів брати участь у наукових заходах, наприклад, конференціях, семінарах, а також організація студентських наукових гуртків та груп для спільного проведення досліджень, встановлення нагород та визнання для студентів, які вирішуються на наукову роботу або досягають успіхів у своїх дослідженнях, це може включати стипендії, сертифікати, застосування інноваційних методів навчання, використання інтерактивних методів навчання, технологій та практичних завдань може зацікавити студентів та стимулювати їх до більш активної участі в науковій діяльності та врахування інтересів студентів, забезпечення можливостей для вибору тем та напрямків досліджень відповідно до індивідуальних інтересів студентів.

Практичним наслідком впровадження сучасних студентських наукових заходів у навчальний процес мовних кафедр у немовних закладах вищої освіти можна вважати спільні публікації студентів та викладачів наукових статей та тез, отримання призових місць на олімпіадах, активна участь студентів у засіданнях наукових гуртків та зростання кількості бажаючих брати участь у англійськомовних секціях конференцій та наукових конкурсах, що проводяться на базах мовних кафедр в медичних університетах. Так, на базі кафедри мовної підготовки (сектор іноземних мов) НМУ імені Богомольця відзначається збільшення кількості спільно опублікованих наукових праць студентів та викладачів, зросла кількість бажаючих брати участь в олімпіадах та англійськомовних секціях конференцій.

Висновки. Студентські наукові заходи відіграють важливу роль у формуванні іншомовної компетентності студентів. Вони сприяють розвитку мовних навичок, навичок академічного спілкування та стимулюють мотивацію до вивчення іноземної мови. Таким чином, організація та підтримка студентських наукових заходів є важливим завданням для закладів вищої освіти, разом із тим, проблема ролі сучасних студентських наукових заходів у формуванні іншомовної компетентності студентів-медиків залишається остаточно не вирішеною та потребує подальшого розгляд.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Канюк О.С. Особливості викладання курсу «Англійська мова професійного спрямування для студентів-медиків». *Інноваційна педагогіка*. 2022. № 49. Т. 1. С. 55–58.
2. Лозинська Л.Ф., Курах Н.П., Дещинська І.А. Формування іншомовної комунікативної компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. №1. 2022. С. 245–252.
3. Мойсеєнко М.Г., Сосницький І.О. Роль науково-дослідної діяльності студентів у ході формування їх вторинної мовленнєвої особистості: колективна монографія / колектив авторів. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. 2022. С. 17–25.
4. Науменко О.М., Стучинська Н.В., Мусієнко Л.М. Роль мотивації у вивченні англійської мови за професійним спрямуванням майбутніми лікарями. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. соціальна робота»*. 2023. № 1 (52). С. 119–123.
5. Повідайчик О.С., Повідайчик М.М. Основні підходи до науково-дослідницької роботи студентів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. соціальна робота»*. 2017. № 1 (40). С. 216–218.
6. Черноус В.П. Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови студентів медичних спеціальностей закладів вищої освіти. *Health & Education*. 2023. № 3. С. 41–45.
7. Holik O.V., Demydovych O.M. Speaking club as an interactive extracurricular activity in learning English for professional purposes at medical universities. *Advanced education*. № 14. 2020. pp. 4–10.